

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/67/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814207956
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7814207956.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci navrhovateľa ZH D., s.r.o., so sídlom I., B. nábrežie X/A, U.: 36 049 581, zast. JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom Advokátskej kancelárie FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, proti odporcovi E. D., E.. XX. XX. XXXX, I. D. J. XX, zast. JUDr. Ladislavom Törökom, advokátom so sídlom Rožňava, Ul. Šafárikova 8, o zaplatenie 133,31 € istiny s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku 5C 107/2014-67 z 26.9.2014 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok, konanie zastavuje a vec po právoplatnosti uznesenia postupuje Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Bratislava, Žellova 29.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom návrh zamietol a navrhovateľa zaviazal nahraďiť odporcovi trovy konania v sume 214,49 € na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozsudok odôvodnil tým, že navrhovateľ sa domáhal uloženia povinnosti odporcovi zaplatiť mu dlžné poistné za zdravotné poistenie vo výške 133,31 € s poplatkom z omeškania vo výške 0,2 % denne za každý kalendárny deň omeškania, ako aj náhrady trov konania, pretože odporca si nesplnil svoju zákonnú povinnosť a neuhradil dlžné poistné na zdravotné poistenie v zmysle ustanovení zákona č. 273/1994 Z.z. v príslušnom znení, a dostal sa do omeškania s úhradou poistného. Aktívnu legitímáciu navrhovateľa v konaní odôvodnil tým, že navrhovateľ ako postupník uzavrel so správcom konkurznej podstaty pôvodného veriteľa Z. B. Y. Z. v konkurze, IČO: 31 629 962 ako postupcom dňa 7.7.2005 zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej nadobudol pohľadávku voči odporcovi, ktorá je predmetom tohto návrhu, a to spolu s príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Z rozpisu dlžných súm poistného a poplatku z omeškania zistil, že nedoplatok na poistnom vznikol za obdobie 1997 - 1998. Po námietke premlčania vznesenej odporcom, citujúc ust. § 32 ods. 1 písm. a/ zák. č. 352/2005 Z.z. a § 100 ods. 1 OZ zamietol návrh ako premlčaný.

Rozsudok napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ, odôvodniac ho odvolacími dôvodmi podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ a f/ a § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., lebo bol toho názoru, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Citujúc z rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Cob 346/2009 z 8.7.2010, rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 36/2010 z 18.8.2010, 2 Obdo 23/2012 z 31.7.2012 dôvodil, že nedošlo k premlčaniu nároku, pretože premlčanie poplatkov z omeškania stanovených percentuálnou sadzbou za každý deň omeškania plynie samostatne, čo znamená, že jeho nárok na zaplatenie príslušenstva je čiastočne dôvodný, a to 10 rokov spätne od uplatnenia si pohľadávky na súde, t.j. podania návrhu dňa 11.8.2014. Preto navrhoval, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol odvolanie navrhovateľa ako nedôvodné v celom rozsahu zamietnuť a zaviazať ho k náhrade trov odvolacieho konania vo výške 107,24 €. Poukázal na skutočnosť, že návrh bol podaný dňa 11.8.2014, posledné dlžné poistné žalovaného sa stalo splatným 8.3.1998, preto sa premlčalo uplynutím 10-ich rokov dňa 9.3.2008. Vyjadril názor, že premlčacia doba ohľadne práva na poplatok z omeškania plynie odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti peňažného záväzku.

Odvolací súd prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 os. 1, 3 O.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol vo veci napriek tomu, že nebola splnená jedna zo základných podmienok konania, a to právomoc súdu.

Podľa § 7 ods. 1 O.s.p., v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 7 ods. 2 O.s.p., v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 7 ods. 3 O.s.p., iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Podľa § 103 O.s.p., kedykoľvek za konania, prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

Zákon č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní bol nahradený zákonom č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 1.11.2004.

Podľa § 18 ods. 1 písm. a), bod 3 zákona č. 581/2004 Z.z., Úrad vykonáva dohľad nad verejným zdravotným poistením tým, že vydáva platobné výmery vo veciach uplatnených zdravotnou poisťovňou, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedených preddavkov na poistné alebo neodvedeného nedoplatku na poistnom podľa osobitného predpisu, úroky z omeškania a pohľadávky vyplývajúce z nezaplatených úhrady za neodkladnú zdravotnú starostlivosť podľa osobitného predpisu.

Podľa § 85h ods. 1, 2 a 3 cit. zákona, zdravotná poisťovňa uplatňuje na úrade nárok na dlžné poistné, nárok na poplatok z omeškania z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2004. Zdravotná poisťovňa vymáha pohľadávky na poistnom vrátane poplatku z omeškania z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31. decembra 2004, na základe právoplatného rozhodnutia úradu.

Úrad vydáva platobné výmery vo veciach poplatkov z omeškania, ak ide o pohľadávky na poistnom vyplývajúce z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31.decembra 2004.

Právomoc vo všeobecnosti predstavuje súhrn oprávnení daných zákonom tomu orgánu, do ktorého pôsobnosti prejednanie vecí patrí.

Do právomoci súdov v občianskom súdnom konaní patrí prejednávanie a rozhodovanie sporov a iných právnych vecí vyplývajúcich z občianskoprávných, pracovných, družstevných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov. Ide o vzťahy súkromného práva, riadiace sa princípom rovnosti a vôľovej autonómie strán. Iba výnimočne, ak osobitný zákon určí, že tieto veci prejednávajú a rozhodnú iné orgány, sú tieto veci vyňaté z právomoci súdu. Nedostatok právomoci je neodstrániteľná podmienka konania, ktorá má za následok zastavenie konania. Pokiaľ súd pri skúmaní procesných podmienok konania dospeje k záveru, že nie je daná jeho právomoc na konanie vo veci v zmysle ustanovenia § 7 O.s.p. a konanie pre tento nedostatok zastaví, musí súčasne rozhodnúť o tom, ktorému orgánu, ktorého právomoc je daná, po právoplatnosti uznesenia vec postúpi. Zisťovanie danosti právomoci občianskoprávného súdu sa spravuje zásadou, že to, či právny vzťah a jeho riešenie patrí do právomoci občianskoprávného súdu alebo nie, závisí od obsahu daného právneho vzťahu (materiálnoprávny aspekt), nie od okolnosti, či predpis upravujúci vzťah je z legislatívneho hľadiska súčasťou toho či onoho súkromnoprávného odvetvia (formálny aspekt).

Predmetom konania v posudzovanej veci je zaplatenie sumy 133,31 € s poplatkom z omeškania 0,2 % denne od 9.3.1998 do zaplatenia titulom nedoplatkov na poistnom a náhrada trov konania.

Odvolačný súd po preskúmaní návrhu na začatie konania zistil, že na základe uvedených skutočností o nárokoch na dlžné poistné, nárokoch na poplatok z omeškania z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa právnych predpisov účinných do 31.12.2004, je príslušný rozhodovať Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou ako orgán štátnej správy na úseku zdravotnej starostlivosti. Tento záver súdu vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Rks 1/2010 zo dňa 21.4.2010, ktorým bolo vyslovené, že na rozhodnutie o nároku navrhovateľa na zaplatenie poplatku z omeškania podľa § 23 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z.z. je daná právomoc Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Pokiaľ zákonodarca určil orgán (úrad), ktorý je v rámci vymedzenej pôsobnosti oprávnený rozhodovať o právach a povinnostiach vyplývajúcich z predchádzajúceho zákona a súčasne ho poveril výkonom dohľadu nad verejným zdravotným poistením, potom tento orgán je oprávnený a súčasne povinný konať o uplatnených nárokoch bez ohľadu na to, kto si tento nárok uplatnil.

Otázkou právomoci súdu vo veciach zaplatenia poistného na zdravotné poistenie, ako aj poplatku z omeškania s platením zdravotného poistenia sa súdna prax už zaoberala, a zaujala názor, že právny vzťah medzi navrhovateľom ako postupníkom pohľadávky na zaplatenie poistného na zdravotné poistenie a odporcom ako platiteľom tohto poistného je vzťahom verejnoprávnej povahy, ktorý nemožno podriaďiť pod vzťahy výslovne vypočítané v § 7 ods. 1 O.s.p. (nejde o vzťah občiansko-právny, pracovný, rodinný, družstevný, obchodný, podnikateľský a hospodársky), ani pod vzťahy, na ktoré dopadá § 7 ods. 3 O.s.p. (žiaden zákon neustanovuje, že o poplatku z omeškania s platením poistného na zdravotné poistenie rozhoduje súd). Vec vyplývajúca z tohto verejnoprávného vzťahu preto súdy v občianskom súdnom konaní podľa tretej a štvrtej časti O.s.p. neprejednávajú a nerozhodujú (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.4.2012 sp. zn. 6Cdo 102/2011).

V dôvodoch tohto uznesenia Najvyšší súd SR uviedol, že navrhovateľ v uvedenom konaní svoj nárok odvodzuje z právneho vzťahu, ktorý

a) vznikol medzi ním ako postupníkom pohľadávky poistného na zdravotné poistenie a platiteľom poistného, predmetom ktorého je platenie poistného, resp. poplatku z omeškania z neodvedeného, resp. oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie žalovanou, vzniknutých ešte podľa zákona

č. 273/1994 Z.z. Právny rámec, v ktorom vzniklo ním uplatnené právo, vymedzil sám žalobca svojimi skutkovými tvrdeniami, pričom ho lokalizoval práve len do tohto právneho vzťahu; tým zároveň vylúčil, že k nemu došlo v inom právnom vzťahu,

b) netýkal sa niekto z typických súkromných oblastí života fyzickej osoby alebo existencie právnickej osoby a nevyplýval zo súkromného práva. Išlo o verejnoprávny vzťah sledujúci zabezpečenie riadneho fungovania verejného zdravotného poistenia, teda cieľ odlišný od tých, pre ktoré fyzické a právnické osoby vstupujú do vzťahov občiansko-právnych, pracovných rodinných, družstevných a obchodných. Účastníci v danom vzťahu nemali autonómne a rovnoprávne postavenie, charakteristické pre tie právne vzťahy, založené na súkromnom práve, ktoré vypočítava § 7 ods. 1 O.s.p., naopak ich odlišné postavenie v tomto právnom vzťahu vykazoval znaky odzrkadľujúce osobitný význam zdravotného poistenia, na ktorého základe sa poskytuje zdravotná starostlivosť v rozsahu a za podmienok ustálených osobitnými predpismi a služby súvisiace s postavením zdravotnej starostlivosti v rozsahu a za podmienok ustanovených osobitnými predpismi,

c) je upravený právnym predpisom samostatne riešiacim dôsledky nezaplatenia, resp. oneskoreného zaplatenia poistného na zdravotné poistenie osobitným postupom, zákonom na to určeného orgánu. Tým, že došlo k postúpeniu pohľadávky poistného na zdravotné poistenie a poplatku z omeškania na postupníka, nedošlo k zmene povahy pohľadávok a ich príslušenstva. Z citovaných prechodných ustanovení zákona č. 581/2004 Z.z. vyplýva, že nárok na dlžné poistné a nárok na poplatok z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré vznikol nárok podľa predpisov účinných do 31.12.2004 sa uplatňuje na úrade a že rozhodovanie o takýchto pohľadávkach patrí do právomoci úradu. Predpokladom vzniku oprávnenia úradu rozhodovať je, aby išlo o pohľadávky na poistnom, vyplývajúce z neodvedeného alebo oneskorene odvedeného poistného na zdravotné poistenie, na ktoré mala zdravotná poisťovňa nárok podľa predpisov účinných do 31.12.2004.

Odvolaací súd sa zhoduje s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v uvedenom rozhodnutí, a má za to, že uplatnený nárok nespadá do právomoci všeobecných súdov, čo predstavuje neodstrániteľnú vadu konania. V posudzovanej veci ide o skutkovo obdobnú vec, a na základe toho dospel k záveru, že prejednaníu veci pred súdom prvého stupňa bránil nedostatok právomoci súdu a z tohto dôvodu postupom podľa § 221 ods. 1 písm. a) O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a konanie zastavil. Podľa § 221 ods. 2 O.s.p. po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená orgánu, do právomoci ktorého patrí.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.